

[Úvodní Stránka](#) > ... > [Finance a Finanční Nároky](#) > [Platební Neschopnost](#) > Portugal

Platební neschopnost

Obsah zajišťuje

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugalsko

Úvodní poznámka:

Právní základ informací uvedených v tomto souboru je stanoven v zákoně o insolvenční a ozdravení podniků (Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas) schváleném legislativním nařízením (Decreto-Lei) č. 53/2004 ze dne 18. března 2004 ve znění naposledy pozměněném legislativním nařízením č. 57/2022 ze dne 25. srpna 2022, dále jen podle jeho portugalské zkratky „zákon CIRE“.

1 Proti komu lze zahájit insolvenční řízení?

Insolvenční řízení může být zahájeno vůči jakékoli fyzické nebo právnické osobě, jakož i vůči ležící pozůstalosti, sdružením bez právní subjektivity a zvláštním komisím, společnostem občanského práva, obchodním společnostem nebo společnostem občanského práva majícím formu obchodní korporace ke dni konečné registrace smlouvy, kterou jsou založeny, družstvům před registrací jejich zřízení, jednotlivým subjektům s omezenou odpovědností, jakémukoli jinému samostatnému majetku (čl. 2 odst. 1 písm. a) až h) zákona CIRE).

Veřejné právnické osoby a subjekty veřejných korporací, pojišťovny, úvěrové instituce, finanční instituce, investiční podniky poskytující služby, které zahrnují držení finančních prostředků nebo cenných papírů náležejících třetím osobám, a subjekty kolektivního investování nemohou být předmětem insolvenčního řízení, jelikož takové řízení není slučitelné se zvláštními režimy, jimž tyto subjekty podléhají (čl. 2 odst. 2 zákona CIRE).

2 Jaké jsou podmínky pro zahájení insolvenčního řízení?

Není-li dlužník schopen splnit všechny své nesplacené závazky (článek 3 zákona CIRE).

Účelem insolvenčního řízení je uspokojit věřitele postupem stanoveným v insolvenčním plánu, nebo (není-li tento postup stanoven) likvidací majetku dlužníka v úpadku a rozdělení získaných výnosů mezi věřiteli (čl. 1 odst. 1 zákona CIRE).

Společnost, která je dlužníkem a nachází se v obtížné ekonomické situaci nebo jí bezprostředně hrozí úpadek, může požádat soud, aby zahájil zvláštní postup ozdravení (články 17.-A až 17.-I zákona CIRE).

Jakýkoli dlužník jiného typu, který se nachází v obtížné ekonomické situaci nebo mu bezprostředně hrozí úpadek, může požádat soud o zahájení zvláštního řízení o dohodě o splácení (články 222-A až 222-I).

3 Jaký majetek tvoří majetkovou podstatu? Jak se nakládá s majetkem, který dlužník nabyt nebo na něj přešel po zahájení insolvenčního řízení?

Majetkovou podstatu tvoří veškerý majetek dlužníka k okamžiku prohlášení insolvence.

Součástí majetkové podstaty jsou rovněž zpeněžitelná aktiva a práva majetkové povahy, nabytá v průběhu insolvenčního řízení, například vlastnická práva, užívací práva, výhrada vlastnictví atd. (čl. 46 odst. 1 zákona CIRE).

Je-li dlužník v úpadku v manželství s režimem neomezeného společného jmění manželů, bude majetková podstata rovněž zahrnovat příslušnou část společného jmění manželů.

4 Jaké pravomoci má dlužník a jaké insolvenční správce?

V rozsudku o platební neschopnosti může být v případě, že do majetkové podstaty náleží podnik (článek 223 zákona CIRE), stanoveno, že za správu majetkové podstaty odpovídá sám dlužník, jsou-li splněny požadavky stanovené v článku 224 zákona CIRE.

Insolvenční správce je jmenován soudcem (čl. 52 odst. 1 zákona CIRE). Zajišťuje řádný průběh insolvenčního řízení a hraje v něm klíčovou roli.

Mimo jiné je odpovědností insolvenčního správce, aby připravil vyrovnání závazků strany v úpadku z majetkové podstaty, dohlédl na prodej majetku, který je součástí majetkové podstaty, s cílem rozdělit výnosy věřitelům a zajistit ochranu a zachování práv strany v úpadku a případně zachování činnosti podniku, a je-li to možné, s cílem zabránit zhoršení jeho ekonomické situace (čl. 55 odst. 1 zákona CIRE).

5 Za jakých podmínek lze uplatnit započtení pohledávek?

Pohledávky za majetkovou podstatou lze započítat oproti dluhům vůči majetkové podstatě, jsou-li splněny požadavky stanovené v článku 99 zákona CIRE.

Tento režim umožňuje insolvenčnímu věřiteli započítat jeho pohledávku oproti dluhům za majetkovou podstatou, čímž zaniknou vzájemné pohledávky. Věřitel tak dosáhne vymožení své pohledávky, aniž by musel uhradit svůj dluh do majetkové podstaty, a zabraňuje tak vzniku vícero věřitelů.

Tímto způsobem se usnadní platby a zamezí křížovým platbám.

Vedle obecného pravidla stanoveného v článku 99 zákona CIRE existují další právní ustanovení, která umožňují započtení pohledávek, a sice čl. 102 odst. 3 písm. e), čl. 154 odst. 1, čl. 242 odst. 3 a článek 286 zákona CIRE.

6 Jaké účinky má insolvenční řízení na probíhající smlouvy, jichž je dlužník smluvní stranou?

Účinky úpadku na stávající smlouvy, jichž je dlužník stranou, závisejí na povaze smlouvy a jsou stanoveny zejména v článcích 102 až 119 zákona CIRE.

Pravidlem je, že plnění dvoustranných smluv (z nichž vyplývají závazky mezi oběma stranami) pokračuje stejným způsobem a podmínky sjednané mezi stranami zůstávají zachovány.

Pokud však ke dni prohlášení insolvence nebyla smlouva dodržena v plném rozsahu, dochází k pozastavení jejího uplatňování do doby, než insolvenční správce učiní prohlášení o uplatnění nebo neuplatnění smlouvy (čl. 102 odst. 2 zákona CIRE). Pokud insolvenční správce odmítá smlouvu uplatnit, nemá žádná ze stran nárok na náhradu poskytnutého plnění (odstavec 3 tohoto článku).

Například:

- Kupní smlouva s výhradou vlastnictví (kdy stranou v úpadku je prodejce): druhá strana může požadovat plnění smlouvy, pokud v okamžiku prohlášení insolvence jí byla věc již předána (čl. 104 odst. 1 zákona CIRE);
- Smlouva o smlouvě budoucí kupní (kdy stranou v úpadku je budoucí prodejce): plnění smlouvy nemůže být účinně odmítnuto, pokud již byla daná věc předána budoucímu kupujícímu (např. pokud budoucí prodávající již předal klíč od konkrétní nemovitosti budoucímu kupujícímu) – čl. 106 odst. 1 zákona CIRE.

Pokud dlužník uskutečnil v průběhu dvou let předcházejících dni prohlášení insolvence úkony poškozující majetkovou podstatu (tedy všechny úkony, které snižují, maří, zabraňují, ohrožují nebo odkládají uspokojení věřitelů), uplatní se ustanovení článku 120 a násl. zákona CIRE.

7 Jaké účinky má insolvenční řízení na řízení zahájená jednotlivými věřiteli (s výjimkou probíhajících soudních řízení)?

Prohlášení insolvence vede mimo jiné k přerušení veškerých řízení o výkonu rozhodnutí nebo pozastavení opatření uplatněných insolvenčními věřiteli, jež ovlivňují majetek v majetkové podstatě, a brání v zahájení nebo pokračování řízení o vymáhání pohledávek, která zahájili insolvenční věřitelé (čl. 88 odst. 1 zákona CIRE), například pokud byl obstaven plat strany v úpadku, bude toto obstavení v okamžiku prohlášení insolvence pozastaveno.

Pozastavená opatření jsou s ohledem na stranu v úpadku zrušena poté, co byla prohlášena její insolvence a bylo ukončeno insolvenční řízení, a to v důsledku konečného rozdělení majetku nebo nedostatečnosti majetku (čl. 88 odst. 3 zákona CIRE).

Prohlášení insolvence má za následek okamžitou splatnost veškerých závazků strany v úpadku, na něž se nevztahuje odkladná podmínka (čl. 91 odst. 1 zákona CIRE).

Rozhodnutí o prohlášení insolvence má za následek přerušení běhu všech promlčecích a prekluzivních lhůt, které může dlužník napadnout, po dobu trvání řízení (čl. 100 odst. 1 zákona CIRE).

8 Jaké účinky má insolvenční řízení na pokračování soudních řízení, které probíhají v okamžiku zahájení insolvenčního řízení?

Jakmile je prohlášena insolvence, mohou být všechna řízení zahájená proti dlužníkovi, jež se týkají majetku zahrnutého do majetkové podstaty, spojena s insolvenčním řízením, pokud o to insolvenční správce požádá z důvodu účelnosti řízení (čl. 85 odst. 1 zákona CIRE). Insolvenční správce bude tedy zastupovat stranu v úpadku ve všech úkonech, a to i bez souhlasu protistrany (čl. 85 odst. 3 zákona CIRE).

9 Jaké jsou hlavní rysy účasti věřitelů na insolvenčním řízení?

Insolvenční věřitelé se aktivně účastní řízení a své pohledávky musí přihlásit ve lhůtě stanovené v rozhodnutí soudu, tj. do 30 dnů (čl. 36 odst. 1 písm. j) a čl. 128 odst. 1 zákona CIRE).

Za insolvenční věřitele jsou považováni všichni držitelé pohledávek finanční povahy vůči straně v úpadku, nebo pohledávek, které jsou zajištěny aktivy, jež tvoří součást majetkové podstaty a u nichž vzniklo zajištění přede dnem prohlášení.

Ode dne prohlášení insolvence se veškeré platby věřitelům provádějí v rámci insolvenčního řízení, což zajišťuje, že nebude zahájeno jakékoli vykonávací řízení proti majetkové podstatě ani v něm nebude pokračováno.

Věřitelé jsou proto oprávněni účastnit se schůze věřitelů v souladu s ustanovením čl. 72 odst. 1 zákona CIRE.

Na základě pohledávek se uděluje jeden hlas za každé euro nebo podíl na této pohledávce, pokud byly tyto pohledávky již uznány pravomocným rozhodnutím vydaným v připojeném řízení, v němž byly tyto pohledávky přezkoumány a bylo stanoveno jejich pořadí, nebo v rámci následného přezkumu, nebo pokud věřitel splňuje obě podmínky stanovené v čl. 73 odst. 1 písm. a) a b) zákona CIRE.

10 Jakým způsobem může insolvenční správce používat majetek v majetkové podstatě nebo s ním nakládat?

Insolvenční správce může majetek v majetkové podstatě používat nebo s ním nakládat v souladu s články 149, 150, 157 a 158 zákona CIRE.

Prodej majetku z majetkové podstaty je zásadním úkonem v zájmu uspokojení pohledávek, který přísluší insolvenčnímu správci, jenž má za tímto účelem svobodnou volbu.

Poté, co rozhodnutí o prohlášení insolvence nabude právní moci, a po uskutečnění schůze věřitelů za účelem posouzení zprávy insolvenčního správce, přistoupí insolvenční správce k prodeji veškerého zajištěného majetku

ve prospěch majetkové podstaty, nevyjádřili-li věřitelé na uvedené schůzi s takovým prodejem nesouhlas (čl. 158 odst. 1 zákona CIRE).

Věřitelé s věcnou zástavou na majetku, který má být prodán, se musí vyjádřit ke způsobu prodeje a musí být informováni o stanovené základní ceně a ceně navrhovaného převodu a mohou za určitých podmínek navrhnout, že majetek připadne jim nebo určité třetí straně (čl. 164 odst. 2 a 3 zákona CIRE).

Výnosy z prodeje majetku, s výjimkou částek nezbytných pro běžné náklady, musí být převedeny na běžný účet správy majetkové podstaty u úvěrové instituce zvolené správcem (čl. 150 odst. 6 a čl. 167 odst. 1 zákona CIRE).

11 Jaké pohledávky mají být přihlášeny za majetkovou podstatou dlužníka a jak se nakládá s pohledávkami, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení?

1. Existují tři druhy insolvenčních pohledávek:

i) zajištěné a přednostní;

ii) podřízené a

iii) obecné.

Zajištěnými pohledávkami jsou pohledávky zajištěné kolaterálem, včetně zvláštních přednostních práv věřitelů, které zahrnují finanční prostředky a úroky až do výše hodnoty majetku, který představuje kolaterál (čl. 47 odst. 1 písm. a) zákona CIRE). Budou však existovat určitá zajištění, která prohlášením insolvence zaniknou a jejichž držitelé pozbývají postavení věřitelů se zajištěnými pohledávkami (viz článek 97 zákona CIRE).

Přednostními pohledávkami jsou pohledávky, u nichž existují obecná přednostní práva věřitelů ve vztahu k majetku, který je součástí majetkové podstaty, přičemž se může jednat o movitý i nemovitý majetek (čl. 47 odst. 4 písm. a) zákona CIRE).

Podřízenými pohledávkami jsou pohledávky uvedené v článku 48 zákona CIRE, „pokud u nich neexistují obecná nebo zvláštní přednostní práva věřitelů nebo zákonné hypotéky, která prohlášením insolvence nezanikají“ (čl. 47 odst. 4 písm. b) zákona CIRE).

Ostatní pohledávky jsou považovány za obecné pohledávky (čl. 47 odst. 4 písm. c) zákona CIRE).

12 Jaká pravidla platí pro přihlašování, přezkum a uznávání pohledávek?

Insolvenční věřitelé, včetně státního zastupitelství, musí ve lhůtě stanovené za tímto účelem v soudním rozhodnutí o prohlášení insolvence přihlásit pohledávky k přezkumu, a to prostřednictvím návrhu, k němuž jsou přiloženy všechny dostupné podklady (čl. 128 odst. 1 zákona CIRE).

Pravidla pro přihlašování, přezkum a uznávání pohledávek jsou stanovena v článcích 128 až 140 zákona CIRE.

13 Jaká pravidla platí pro rozdělování výtěžku? Jaké je pořadí pohledávek a práv věřitelů?

Pravidla vztahující se na vyplacení věřitelů stanoví rozdíly v zacházení v závislosti na tom, zda se jedná o zajištěné, přednostní, obecné nebo podřízené pohledávky (články 172 až 184 zákona CIRE).

V těchto ustanoveních se rovněž stanoví možnost, aby úhrada dluhu třetí osoby podléhala subrogaci, a opatření platná v případě společné odpovědnosti dlužníků.

14 Jaké jsou podmínky pro skončení insolvenčního řízení a jeho účinky

(zejména vyrovnáním)?

Insolvenční řízení může být ukončeno:

- po konečném rozdělení,
- po vydání rozhodnutí o schválení insolvenčního plánu,
- na žádost dlužníka (pokud se dlužník nadále nenachází v insolvenci) – článek 231 zákona CIRE,
- pokud insolvenční správce konstatuje, že majetková podstata nepostačuje k uhrazení dluhů – článek 232 zákona CIRE.

Po ukončení insolvenčního řízení zanikají všechny účinky prohlášení insolvence a dlužník získá zpět právo nakládat se svým majetkem, který může prodat nebo převést, a může rovněž volně spravovat svůj podnik a majetek (čl. 233 odst. 1 zákona CIRE).

Insolvenční věřitelé zejména již mohou vykonávat svá práva vůči dlužníkovi bez omezení, s výjimkou práv vyplývajících z insolvenčního plánu nebo plánu splácení pohledávek.

Podmínky a účinky ukončení insolvenčního řízení jsou stanoveny v článcích 231 až 234 zákona CIRE.

15 Jaká práva mají věřitelé po skončení insolvenčního řízení?

Po skončení řízení mohou insolvenční věřitelé v zásadě uplatnit svá práva vůči dlužníkovi bez jakéhokoli omezení vyjma omezení stanovených v případném insolvenčním plánu a v plánu splácení pohledávek a v čl. 242 odst. 1 zákona CIRE.

Za účelem uplatnění jejich práv je vykonatelným titulem soudní rozhodnutí o schválení plánu splácení pohledávek a soudní rozhodnutí o přezkumu pohledávky nebo případně rozhodnutí vydané v rámci následného přezkumu spolu se soudním rozhodnutím, kterým se schvaluje insolvenční plán.

V čl. 242 odst. 1 zákona CIRE se uvádí, že v případě zproštění fyzické osoby jejích závazků není přípustná exekuce na majetek dlužníka určený k uspokojení insolvenčních pohledávek během doby srážek z příjmu.

16 Kdo ponese náklady vzniklé v insolvenčním řízení?

Náklady a výdaje vzniklé v insolvenčním řízení se považují za pohledávky za majetkovou podstatou (článek 51 zákona CIRE).

Před uhrazením insolvenčních pohledávek odečte insolvenční správce z majetkové podstaty aktiva nebo nároky, jež jsou nezbytné k uhrazení nákladů a výdajů řízení, včetně nákladů a výdajů, o nichž lze předpokládat, že vzniknou do ukončení řízení.

Úhrada nákladů a výdajů řízení je přiznána podle článku 172 zákona CIRE.

V případě zproštění fyzické osoby jejích závazků použije svěřenský správce obdržené částky na konci každého roku během doby srážek z příjmu nejprve k úhradě nákladů a výdajů řízení v souladu s článkem 241 zákona CIRE.

17 Jaká pravidla platí pro neplatnost, odporovatelnost nebo neúčinnost právních jednání poškozujících společný zájem věřitelů?

Články 120 až 127 zákona CIRE stanoví možnost řešit úkony poškozující společný zájem věřitelů (tedy úkony, které snižují, maří, zabraňují, ohrožují nebo odkládají uspokojení insolvenčních věřitelů), jsou-li splněny podmínky v nich uvedené.

Platné právní předpisy

zákon o insolvenční a ozdravení podniků (Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas, CIRE)

nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení

občanský soudní řád

Upozornění: obsah tohoto informačního přehledu není pro kontaktní místo nebo soudy závazný a vždy je třeba nahlédnout do platných právních předpisů a jejich případných následných změn. Výše uvedená ustanovení zákona CIRE vycházejí ze znění legislativního nařízení č. 53/2004 ze dne 18. března 2004, včetně revize přijaté legislativním nařízením č. 57/2022 ze dne 25. srpna 2022.

■ Poslední aktualizace: 02/07/2025

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.